

Fridlysta arter i Västernorrland

Växter

Det är förbjudet att inom landet plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada vilt levande exemplar av följande arter. Det är också förbjudet att ta bort eller skada frön eller andra delar från dessa arter.

Kärlväxter

Orkidéer - samtliga arter samt hybrider mellan dessa:

- Blodnycklar (*Dactylorhiza cruenta*)
- Brudsporre (*Gymnadenia conopsea*)
- Brunkulla (*Nigritella nigra*)
- Grönkulla (*Coeloglossum viride*)
- Grönvit nattviol (*Platanthera chlorantha*)
- Guckusko (*Cypripedium calceolus*)
- Jungfru Marie nycklar (*Dactylorhiza maculata*)
- Knottblomster (*Microstylis monophyllos*)
- Knärot (*Goodyera repens*)
- Korallrot (*Corallorhiza trifida*)
- Kärrknipprot (*Epipactis palustris*)
- Myggblomster (*Hammarbya paludosa*)
- Nattviol (*Platanthera bifolia*)
- Norna (*Calypso bulbosa*)
- Nästrot (*Neottia nidus-avis*)
- Skogsfru (*Epipogium aphyllum*)
- Skogsknipprot (*Epipactis helleborine*)
- Spindelblomster (*Listera cordata*)
- Sumpnycklar (*Dactylorhiza traunsteineri*)
- Tvåblad (*Listera ovata*)
- Ängsnycklar (*Dactylorhiza incarnata*)

Övriga kärlväxter:

- Sundsvallsviol/bergviol (*Viola collina*)
- Bottenviksmalört (*Artemisia campestris* ssp *bottnica*)
- Finnros (*Rosa acicularis*)
- Finnögontröst (*Euphrasia rostkoviana* ssp *fennica*)
- Höstlåsbräken (*Botrychium multifidum*)
- Lappranunkel (*Ranunculus lapponicus*)
- Mosippa (*Pulsatilla vernalis*)
- Myrbräcka (*Saxifraga hirculus*)

- Nipsippa (*Pulsatilla patens*)
- Rutlåsbräken (*Botrychium matricarifolium*)
- Rysk drakblomma (*Dracocephalum thymiflorum*)
- Skogsrör (*Calamagrostis chalybea*)
- Smällvedel (*Astragalus penduliflorus*)
- Stor låsbräken (*Botrychium virginianum*)
- Sätergentiana (*Gentiana campestris* ssp *islandica*)
- Sötgräs (*Cinna latifolia*)
- Topplåsbräken (*Botrychium lanceolatum*)
- Ängsklint (*Centaurea phrygia*)
- Ävjepilört (*Persicaria foliosa*)

Regionalt fridlysta kärlväxter i länet:

- Gul svärdslilja (*Iris pseudacorus*)
- Gulsippa (*Anemone ranunculoides*)
- Klådris (*Myricaria germanica*)
- Tuvbräcka (*Saxifraga cespitosa*)

Mossor

- Härklomossa (*Dichelyma capillaceum*)
- Grön sköldmossa (*Buxbaumia viridis*)
- Käppkrokmossa (*Hamatocaulis vernicosus*)
- Långskaftad svanmossa (*Meesia longisetia*)
- Nordisk klipptuss (*Cynodontium suecicum*)

Lavar

- Jättesköldlav (*Cetrelia olivetorum*)
- Långskägg (*Usnea longissima*)
- Varglav (*Letharia vulpina*)

Svampar

- Bombmurkla (*Sarcosoma globosum*)
- Doftticka (*Haploporus odoratus*)

För grön sköldmossa, härklomossa, käppkrokmossa, långskaftad svanmossa, nordisk klipptuss och skogsrör finns ett undantag för insamling av beläggsexemplar som är av betydelse för dokumentering av arten. Redovisning ska lämnas till länsstyrelsen varje år. Fynduppgifter ska lämnas till Artdatabanken.

För följande arter gäller att det är förbjudet att gräva eller dra upp vilt levande exemplar med rötterna. Det är också förbjudet att plocka eller på annat sätt insamla exemplar för försäljning eller annat kommersiellt ändamål:

- Blåsippa (*Anemone hepatica*)
- Gullviva (*Primula veris*)

Samtliga lummerarter i fam Lycopodiaceae:

- Fjälllumner (*Lycopodium alpinum*)
- Loppelumner (*Lycopodium selago*)
- Mattlumner (*Lycopodium clavatum*)
- Plattlumner (*Lycopodium complanatum*)
- Revlumner (*Lycopodium annotinum*)
- Strandlumner (*Lycopodium inundatum*)

Djur

Det är förbjudet att inom landet döda, skada, fånga eller på annat sätt insamla vilt levande exemplar av följande arter. Det är också förbjudet att ta bort eller skada dessa arters ägg, rom, larver eller bo.

Kräddjur

- Huggorm (*Vipera berus*)
- Kopparödla (*Anguis fragilis*)
- Skogsödla (*Lacerta vivipara*)
- Snok (*Natrix natrix*)

Undantag för att infånga och flytta vilt levande exemplar av huggorm när den påträffas på tomtmark.

Groddjur

- Mindre vattensalamander (*Triturus vulgaris*)
- Större vattensalamander (*Triturus cristatus*)
- Vanlig groda (*Rana temporaria*)
- Vanlig padda (*Bufo bufo*)
- Åkergroda (*Rana arvalis*)

För mindre vattensalamander, kopparödla, vanlig groda och padda samt åkergroda gäller att ägg(rom) och larver(yngel) får samlas in i begränsad omfattning för studier av utvecklingen om djuren snarast återutsätts på samma plats där de infångades.

Ryggradslösa djur

- Apollofjäril (*Parnassius apollo*)
- Mnemosynefjäril (*Parnassia mnemosyne*)
- Ärenprinsätfjäril (*Euphydryas aurinia*)
- Flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*)
- fridlyst genom fiskelagstiftningen.

Förutom fridlysta arter så finns ett antal ansvarsarter för Västernorrlands län

Ansvarsarterna är rödlistade och finns i mycket begränsad omfattning i Sverige, men Västernorrlands län är en betydande del av deras utbredningsområde/hemvist. Därför har vårt län ett aktivt ansvar att kartlägga hot och skydda dem genom åtgärdsprogram.

Inom parentes finns en klassning på hur hotade de bedöms vara:

EN innebär att arter är starkt hotad

VU innebär att arten är sårbar

NT innebära att arten är missgynnad

Kärlväxter: Rysk drakblomma (EN), glesgröe (VU), sötgräs (NT), knottblomster (VU)

Lavar: Glanstapel (EN), långskägg (VU)

Svampar: Hjörntryffel (EN), liten spärffällskivling (VU)

Fjärilar: Mnemosynefjäril (EN)

Djur: Flodnejonöga (NT), flodpärlmussla (VU), utter (VU), flodkräfta (EN)

Skalbaggar: *Bledius littoralis* (skalbagge) (VU)